

Lärohandledning – Våra sinnen

Detta är en programserie i biologi som behandlar våra fem sinnen syn, hörsel, smak, lukt och känsel. Materialet är teckenspråkigt och förklarar på ett enkelt och lättamt sätt hur våra sinnen fungerar, där även jämförelser med olika djur är ett återkommande inslag.

Programmen uppmuntrar eleverna till diskussion och interaktion.

Programmet är indelat i fyra olika avsnitt.

1. Syn
2. Hörsel
3. Känsel
4. Lukt & Smak

Programserien tar sin utgångspunkt i det centrala innehållet för i specialskolans år 1-3 samt i grundsärskolans år 1-6.

- Människans kroppsdelar, deras namn och funktion.
- Människans upplevelser av ljus, ljud, temperatur, smak och doft med hjälp av olika sinnen.

» *Observera att ett par av programmen kräver förberedelse från läraren!*

Materialet är upplagt som fyra korta avsnitt som på ett lekfullt sätt beskriver hur våra fem sinnen fungerar. Till alla avsnitt finns några diskussionsfrågor. Frågorna tar sin utgångspunkt i evolutionen och varför människor och djur har utvecklat olika funktionalitet. Även om diskussionen förs på en lättamt och lekfull nivå med små barn så är det värdefullt att bygga upp en förståelse för varför evolutionen är viktig och hur det driver olika livsformer vidare.

Det finns också interaktionspauser i avsnitten där eleverna kan prova att trycka på olika knappar för att se vad som händer.

Med denna lärohandledning följer också en begreppslista till varje avsnitt med ord där betydelsen av dessa gärna kan diskuteras med eleverna. Vi har valt ut ett fåtal begrepp till varje avsnitt men ser gärna att du som pedagog diskuterar fler begrepp med eleverna, allt efter intresse och förmåga.

Syn

Material som är bra att ha: Spegel.

Begrepp som ingår i avsnittet är: Öga, pupill, iris, ögonbryn, ögonfransar.

Diskussionsfrågor

1. Varför har vi ögonbryn och ögonfransar?
2. Vad händer med pupillen när man håller för handen för ena ögat? Varför är det viktigt?
3. Varför har djur så olika syn?

Hörsel

Begrepp som ingår i avsnittet är: Öra, ytteröra, ljud, trumhinna, vibration, signal, hjärna.

Diskussionsfrågor

1. Hur känns det när man håller fingrarna mot halsen och gör ett hum-ljud?
2. Har insekter öron? Kan de höra?

Känsel

Material som är bra att ha till hands: Kartong med olika saker att känna på av gummi, metall eller trä. Eventuellt en scarf att binda för ögonen.

Begrepp som ingår i avsnittet är: Känsel, tryck, beröring, temperatur, smärta, nervtrådar, armar, ben, händer, fingrar, fötter, tår, hud.

Diskussionsfrågor

1. Varför är det viktigt att kunna känna om det är varmt eller kallt?
2. Kan man gissa vad något som man tar på är, bara genom att känna?
3. Har djur känsel precis som människor?

Smak och lukt

Material som är bra att ha till hands: Äppeljuice, skalad potatis. Olika saker eleverna kan smaka/lukta på som exempelvis citron, jordgubb, apelsin.

Begrepp som ingår i avsnittet är: Lukta, näsa, doft, cell, tunga, smaklök, surt, salt, beskt, sött, umami.

Diskussionsfrågor

1. Hur hänger lukt och smak ihop?
2. Har djur lukt- och smaksinne precis som människor?
3. Varför är det så viktigt för djur att ha lukt- och smaksinne?

Förslag på fler övningar: Eleverna kan öva på att känna igen dofter genom att lukta på ”hemliga” förslutna burkar med små hål i som du som pedagog kan förbereda. I dessa kan dofter som är enkla att känna igen förvaras. Exempel på dessa kan vara kanel, vaniljsocker, oregano, jordgubb.

Förslag på extra övningar

Vi rekommenderar att du som pedagog tillsammans med barnen arbetar språkinriktat där orden ges på teckenspråk, skriven/talad svenska och som bild. Detta kan göras genom diskussioner, att barnen får filma sig själva eller en kompis när de tecknar ett ord för att se hur det ser ut, eller genom att göra ett ”memory” där man parar ihop ord, tecken och bild. Se exempel nedan.

MUN

